

Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni koosoleku protokoll nr 32

15. jaanuar 2013

Algus 10.00, lõpp 11.00

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Meelis Atonen, Kert Karus, Vootele Hansen (asendusliige), Kaarel Tarand, Toomas Mattson, Siret Kotka ja Anu Toots

Komisjoni ametnikud: Zoja Masso (nõunik) ja Liis Ipsberg (konsultant)

Juhatas: Kaarel Tarand

Protokollis: Zoja Masso

PÄEVAKORD:

1. Saabunud ja saadetud kirjad, ettekirjutused
2. KOV 2013 valimiskampaania aruande võlglaused
3. Agu Laiuse avaldusest
4. Erakonnaseaduse muutmise seaduse eelnõu 439 kulust
5. Marcel Vichmanni erakonnale antud laenust 13. novembri EPL Ärilehes kajastatu põhjal
6. Administratiivsete vahendite kaasamisest valimiskampanias
7. Ülevaade erakondade 2013. aasta IV kvartali tuluaruannete laekumisest
8. Komisjoni 2014.aasta eelarvest ja planeeritavatest töödest
9. Komisjoni infosüsteemi ja veebilehe muudatustest

1. Saabunud ja saadetud kirjad, ettekirjutused

Eesti Vabapartei-Põllumeeste Kogule erakonnaseadusest tuleneva aruandluskohustuse mittetäitmise eest 17. oktoobril 2013 tehtud ettekirjutuse täitmata jätmise eest määratud sunniraha sissenõudmine on täitemenetluse korras edastatud kohtutäiturile.

Ülejäänud kirjavahetust käsitletakse järgnevate päevakorrapunktide juures.

2. KOV 2013 valimiskampaania aruande võlglaused

Tänaseks oli komisjon läbi vaadanud kõik erakondade, valimisliitude ja üksikkandidaatide esitatud KOV 2013 valimiskampaania rahastamise aruanded ja leidis, et neli valimisliitu olid kasutanud valimiskulude rahastamisel juriidiliste isikute annetusi. Neil tuleb erakonnaseaduse kohaselt tagastada keelatud annetus ja parandada aruanded.

Koosoleku ajaks olid ettekirjutused aruannete mitteesitamise eest täitmata kümnel üksikkandidaadil ja ühel valimisliidul. Neile kõigile on komisjoni ettekirjutuse täitmata jätmise eest käesolevaks ajaks määratud sunniraha, mille tasumata jätmise korral pööratakse see sundtäitmisele.

Otsustati:

Teha neljale valimisliidule märgukiri juriidiliste isikute kui keelatud annetuste tagastamiseks ja esitatud valimiskampaania aruannete parandamiseks.

Jätkata aruande mitteesitanud valimisliidult ja üksikkandidaatidelt KOV 2013 valimiskampaania aruannete esitamise nõudmist.

3. Agu Laiuse avaldusest

Agu Laius avaldas oma 30. oktoobri 2013 avalduses kahtlust, et Sotsiaaldemokraatliku Erakonna 2013. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiskampaania osa kulutusi (videosalvestis ja publikatsioon) on rahastatud MTÜ Rae Kodanik poolt.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna valimiskampaania aruandest selgub, et ta on tasunud MTÜ-le Rae Kodanik 15.11.2013 internetireklaami eest 1560 ja publikatsioonide eest 1020 eurot. Komisjon saatis 18. detsembril 2013 Sotsiaaldemokraatlikule Erakonnale järelepärimise täpsustamiseks eelnimetatud kulude sisu. Oma vastuses täpsustas erakond, et publikatsioonide kulu näol oli tegemist ühe Pilkaja Rae eriväljaande koostamise ja trükkimise kuludega ning internetireklaamina kajastati Harala elulugude kümne klipi tootmine, ühe debati filmimine ja montaaži, mida levitati vaid internetikanalite kaudu.

Komisjon leidis, et kuna avalduses nimetatud publikatsiooni, debati modereerimise ja videosalvestise valmistamise kulud on kajastatud aruandes erakonna kuludena ning tasunud erakonna poolt MTÜ-le Rae Kodanik, pole põhjust arvata, et nimetatud tegevusi oleks rahastanud MTÜ Rae Kodanik.

Otsustati:

Võtta esitatud informatsioon teadmiseks ja vastata Agu Laiuse avaldusele.

4. Erakonnaseaduse muutmise seaduse eelnõu 439 kulust

Eelnõu 439 III lugemise tekst oli arutlusel Riigikogu põhiseaduskomisjoni 13. jaanuari 2014 istungil ja peaks kolmandale lugemisele minema 22. jaanuaril 2014.

5. Marcel Vichmanni erakonnale antud laenust 13. novembri EPL Ärilehes kajastatu põhjal

13. novembril 2013 ilmunud Päevalehe lisa Ärileht väitis Edelaraudtee omanik Marcel Vichmann, et aastaid tagasi laenas üks erakond temalt 400 000 krooni, mille tagastamisest püüdis esialgu kõrvale hoida, kuid lõpuks laen tasuti. Erakonna nime Marcel Vichmann ei avaldanud.

Komisjon esitas järelepärimised kuuele suuremale erakonnale küsimusega, kas nad on olnud laenusuhetes Marcel Vichmanni või temaga seotud isikutega pärast 01.01.2004, kui kehtib erakonnaseaduse nõue, et erakonnale tohib laenata vaid krediidiasutus.

Kõik erakonnad eitasid ülalnimetatud laenusuhet ja Marcel Vichmann ise keeldus täpsustamast, millist erakonda ta oma väites silmas pidas.

Otsustati:

Lõpetada teema käsitlemine seoses täpsustava informatsiooni puudumisega.

6. Administratiivsete vahendite kaasamisest valimiskampaanias

Avalikkuses on teatavaks saanud juhtumid, kus mõnede omavalitsuste ametnikud on KOV 2013 valimiseelsel perioodil teavituskampaania sildi all reklaaminud enda isikut või endaga seotud erakonda ja seda omavalitsuse vahendite arvel. Reklaamid kajastatud ametnikud on samal ajal registreeritud kandidaatidena erakonna valimisnimekirjades.

Administratiivsete vahendite kasutamist ametnike isiklikes huvides on lahendama asunud Riigikogu korrupsioonikomisjon, kes on teinud järelepärimisi kasutatud avalike vahendite õiguspärasuse osas.

Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon soovib selgust, kas eelnimetatud teavituskampaaniad on tajutavad isikute või erakonna reklaamidena, ehk siis, kas tegemist on poliitilise reklaamiga, millest omakorda järeldeb, et tegemist võib olla poliitilise reklaami rahastamisega omavalitsuste vahendite arvelt. Selleks on oluline saada pädev hinnang nimetatud reklaamide tajutavuse ja mõju kohta.

Otsustati:

Tellida Tartu Ülikooli teadlastelt ekspertiis KOV 2013 valimiste eel avalikkuses tehtud teavituskampaaniate tegelikult tajutava tähenduse hindamiseks.

7. Ülevaade erakondade 2013. aasta IV kvartali tuluaruannete laekumisest

Erakonna tulude ja laekumiste kvartaliaruanded olid tähtajaks 10.01.2014 esitanud enamused erakondi. Hilinemisega – 15.01.2014 – esitasid aruande Erakond Eestimaa Rohelised ja Eesti Ühinenud Vasakpartei. Erakonnal Vabaduspartei-Põllumeeste Kogu on endiselt esitamata kõik 2013. aasta tuluaruanded.

Otsustati:

Teha Erakonnale Vabaduspartei-Põllumeeste Kogu uus ettekirjutus 2013. aasta kõigi kvartali aruannete täitmata jätmise eest.

8. Komisjoni 2014. aasta eelarvest ja planeeritavatest töödest

Komisjoni 2014. aasta eelarves on investeringuteks (infosüsteemi lõpetamiseks ja täiendavaks arenduseks) 46 tuhat eurot, majanduskuludeks 28 tuhat eurot ja personalikuludeks 22 tuhat eurot.

Majanduskulude raames saab komisjon tellida hinnanguid, uuringuid ja ekspertiise.

9. Komisjoni infosüsteemi ja veebilehe muudatustest

Seoses erakonnaseaduse muudatustega on vaja muuta komisjoni infosüsteemi aruannete moodulit. Samuti tuleks veebileht muuta interaktiivsemaks - esile tuua aktuaalset infot ja erakondade rahastamisse puutuvat statistikat.

Otsustati:

Tellida veebipõhise infosüsteemi täiendav arendus seniselt arendajalt Mekaia OÜ.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaarel Tarand

Komisjoni aseesimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Zoja Masso

Protokollija